

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa B. S.
przeciwko P. [...] Spółce Akcyjnej [...] w B.
o odszkodowanie, zadośćuczynienie, wyrównanie zasiłku chorobowego oraz
emerytury, wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 grudnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 13 października 2016 r., sygn. akt III APa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda B. S. na rzecz strony pozwanej 1.000 zł (jeden tysiąc) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, odstępując od obciążenia powoda tymi kosztami ponad tę kwotę,**
- 3. adw. P.B. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w [...] 4.050 zł (cztery tysiące i pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi B. S. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, przy czym należność podwyższa o obowiązującą stawkę od podatku od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 13 października 2016 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w B. z 14 grudnia 2015 r. o tyle, że odrzucił pozew B. S. w części dotyczącej żądania zadośćuczynienia za okres objęty wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z 5 lipca 2010 r. i oddalił apelację powoda w pozostałym zakresie oraz oddalił apelację pozwanego P. [...] SA [...] w B..

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. *„Problem sprowadza się do przesądzenia, czy prawidłowa jest wykładnia art. 442¹ § 2 k.c., polegająca na przyjęciu, iż użyte w przepisie sformułowanie „...(...) wynika ze zbrodni lub występku”, oznacza, iż szkoda musi być następstwem czynu zabronionego (bezprawnego, formalnie sprzecznego z normą sankcjonowaną) noszącego dodatkowo cechy przestępstwa, a więc karalnego, tj. nie popełnionego w warunkach wyłączających bezprawność, karygodnego, a więc społecznie szkodliwego w stopniu wyższym niż znikomy (art. 1 § 2 k.k.) i zawinionego (art. 1 § 3 k.k.) (koncepcja przestępstwa), a tym samym, iż znaczenie przy ocenie zaktualizowania się hipotezy przepisu art. 442¹ § 2 k.c., może mieć stwierdzenie znikomej społecznej szkodliwości czynu zabronionego, czy też, treść analizowanej normy wskazuje, iż wystarczającym, dla zastosowania hipotezy art. 442¹ § 2 k.c. i wskazanego tam terminu przedawnienia warunkiem jest ustalenie, iż doszło do popełnienia czynu zabronionego, nawet nie noszącego cech przestępstwa, Przyjęcie takiego ostatecznego poglądu (koncepcja czynu zabronionego) oznaczałoby, iż irrelewantne znaczenie ma fakt ustalenia znikomości społecznej szkodliwości czynu jako warunku wypełnienia hipotezy przepisu art. 442¹ § 1 k.c., skoro dla jej wypełnienia wystarczy ustalenie wypełnienia znamion czynu zabronionego (...)”.* W konkluzji wniosku stwierdzono, *„iż de facto wystarczające jest, dla przyjęcia wskazanego w art. 442¹ § 2 k.c. terminu przedawnienia, wykazanie wypełnienia znamion czynu zabronionego, nawet nie noszącego cech przestępstwa”.*

Pozwany wniósł o nieprzyjęcie skargi do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przysądu i dlatego nie został uwzględniony.

Punktem wyjścia podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. jest sam przepis ze względu na kwalifikowaną potrzebę jego wykładni wynikającą z poważnych wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie.

Analiza treści wniosku i jego uzasadnienia uprawnia stwierdzenie, że nie występuje rozbieżność w orzecznictwie, lecz skarżący przedstawia tylko postulat określonej wykładni przepisu, pozwalającej przyjąć, że warunkiem dłuższego przedawnienia nie jest wyłącznie przestępstwo lecz także sam czyn zabroniony.

Zapatriwanie to nie jest zasadne, gdyż treść art. 442¹ § 2 k.c. jest jasna. Przedawnienie jest dłuższe gdy delikt wynika ze zbrodni albo występku. Chodzi więc o przestępstwo a nie o czyn zabroniony. Właśnie w określonym stopniu winy i społecznej szkodliwości przestępstwa (a nie czynu zabronionego) leży materialne uzasadnienie wydłużenia terminu przedawnienia. Stwierdzenie, że art. 442¹ § 2 k.c. obejmuje również czyn zabroniony byłoby sprzeczne z tą regulacją. Przestępstwo jest zbrodnią albo występkiem a nie czynem zabronionym. Społeczna szkodliwość czynu zabronionego musi być większa niż znikoma i zawinienie sprawcy nie może być mniejsze niż określone w ustawie (art. 1, art. 7, art. 9 k.k.).

Z tych przyczyn nie ma podstaw do stwierdzenia, że wykładnia art. 442¹ § 2 k.c. budzi poważne wątpliwości.

Nie spełnia się również druga przesłanka podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż wskazane we wniosku orzecznictwo Sądów nie świadczy o rozbieżności w judykaturze. Orzecznictwo nie jest wzajemnie sprzeczne i nie ma konfliktu przyjmowanej wykładni z treścią art. 442¹ § 2 k.c. To, że w niektórych sprawach nie musi być ustalona osoba sprawcy nie oznacza, że uprawniona jest wykładnia tego przepisu, która pozwalałaby poprzestać na stwierdzeniu tylko czynu zabronionego w innych sprawach. Takie zawężenie przesłanki kwalifikowania deliktu do czynu zabronionego byłoby sprzeczne z art. 442¹ § 2 k.c. Odpowiedzialność za taki delikt (przestępstwo) nie zwalnia z ustalenia i oceny winy oraz stopnia społecznej szkodliwości czynu jako warunków (przesłanek) materialnych zbrodni albo występku. Jest to kwestia dowodowa i art. 442¹ § 2 k.c.

nie zwalania z jej badania oraz ustalenia i oceny przesłanek odpowiedzialności. To czy sąd „będzie zmuszony, pomimo stwierdzenia wypełnienia znamion czynu zabronionego, wykluczyć zajście przestępstwa ...” należy do stosowania prawa w konkretnej sprawie.

Niezasadna, bo nie mająca oparcia w art. 442¹ § 2 k.c. jest teza wniosku, że wystarczające jest wykazanie wypełnienia znamion czynu zabronionego, nawet nie noszącego cech przestępstwa.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., zważając na argumentację dotyczącą zastosowania tej regulacji przedstawioną w uzasadnieniu skarżonego wyroku. Ocena sytuacji powoda, wynik sprawy oraz niezasadność wniosku o przyjęcie skargi, którą pozwany trafnie zauważył w odpowiedzi na skargę, uzasadniają zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego 1.000 zł tytułem zwrotu koszt zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym i odstąpienie od obciążania go dalej idącymi kosztami w tym zakresie.